

Sygn. akt: III U 1009/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Ossowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2015 r. w O.

sprawy z odwołania H. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 13.11.2014r. **znak** (...)

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż H. K. od dnia 01.09.2014r. ma prawo do wypłaty części uzupełniającej renty w 100 % oraz nie ma obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.08.2014r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.11.2014r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymał od dnia 01.09.2014r. wypłatę części uzupełniającej renty H. K. z powodu rozwiązania związku małżeńskiego. Ponadto stwierdził, że część uzupełniająca renty pobrana w okresie od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.08.2014r. była świadczeniem nienależnym i H. K. obowiązany jest do jej zwrotu w wysokości 7.903,36zł.

H. K. wniósł odwołanie od tej decyzji. W toku postępowania podniósł, że w spornym okresie nie prowadził działalności rolniczej.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, że organ rentowy otrzymał informację o rozwiązaniu związku małżeńskiego H. K. i dlatego winna być zawieszona wypłata części uzupełniającej renty od dnia 01.01.2013r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. K. uprawniony jest do renty rolniczej od dnia 01.06.2012r. do dnia 31.08.2016r. Była mu wypłacana część uzupełniająca renty w wysokości 50% w oparciu o art.28 ust.6 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, albowiem organ rentowy przyjął, że H. K. prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem, który nie ma ustalonego prawa do emerytury albo renty i nie spełnia warunków do uzyskania emerytury rolniczej albo renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli małżonek ten podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 27.06.2012r. w sprawie IC 415/12 związek małżeński H. K. z M. K. został rozwiązany. Odpis wyroku został złożony w KRUS dnia 28.08.2014r.

Na tej podstawie organ rentowy uznał, że w okresie od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.08.2014r. wypłacono H. K. nienależnie część uzupełniającą renty. Prezes KRUS stanął na stanowisku, że H. K. nie miał prawa do pobierania części uzupełniającej renty z powodu rozwiązania stosunku małżeńskiego. Natomiast od dnia 01.09.2014r. wstrzymano wypłatę części uzupełniającej.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy usystematyzować fakty w przedmiotowej sprawie w kontekście obowiązujących przepisów odnoszących się do wypłaty części uzupełniającej renty.

W myśl z art.28 ust.1 w/w ustawy – wypłata części uzupełniającej renty rolniczej ulega zawieszeniu, jednakże jedynie wtedy, gdy rencista nadal prowadzi działalność rolniczą. Oczywiście ciężar wykazania, że działalność rolnicza nie jest prowadzona spoczywa na renciście. Zgodnie bowiem z art.38 pkt 1 w/w ustawy – domniemywa się, że właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach.

Ponieważ H. K., uzyskując prawo do renty, nie podnosił, że nie prowadzi działalności rolniczej, zatem prawidłowo organ rentowy przyjął domniemanie, że taka działalność była prowadzona i należy zawiesić wypłatę części uzupełniającej renty. W tej dacie obowiązywał art.28 ust.6 pkt 1 w/w ustawy, zgodnie z którym wypłata ulega zawieszeniu w połowie, jeżeli rencista prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem, który nie ma ustalonego prawa do emerytury albo renty i nie spełnia warunków do uzyskania emerytury rolniczej albo renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli małżonek ten podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy.

M. K. była rolniczką, prowadziła działalność rolniczą i nie miała ustalonego prawa do emerytury albo renty i nie spełniała warunków do uzyskania emerytury rolniczej albo renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

Dlatego zawieszono H. K. wypłatę części uzupełniającej renty w 50%.

Art.28 ust.6 pkt 1 został uchylony z dniem 01.01.2013r. przez ustawę z dnia 11.05.2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012r., poz.637).

Jest to o tyle istotne, że należy zakładać, iż owa zmiana legła u podstaw uznania przez organ rentowy, że odwołujący nie ma prawa do wypłaty części uzupełniającej renty właśnie od tej daty tj. od dnia 01.01.2013r. Sąd miał bowiem na uwadze, że rozwód orzeczony został dnia 27.06.2012r. Natomiast organ rentowy uznał, że z powodu rozwodu należy zawiesić wypłatę części uzupełniającej renty dopiero od dnia 01.01.2013r.

Ponieważ H. K. odwołał się od decyzji, którą Prezes KRUS wstrzymał mu wypłatę części uzupełniającej renty w 100% oraz zobowiązał do zwrotu wypłaconej części uzupełniającej za okres od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.08.2014r., zatem Sąd analizował w pierwszej kolejności, czy zachodzą podstawy do zawieszenia części uzupełniającej renty, a jeśli tak – to w jakim rozmiarze.

Dlatego Sąd analizował materiał dowodowy pod kątem tego, czy H. K. prowadził działalność rolniczą w okresie od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.08.2014r., bowiem jedynie wówczas zachodziłyby podstawy do zawieszenia wypłaty części uzupełniającej.

Z zeznań świadka M. K. (k.30v) oraz z zeznań odwołującego złożonych w charakterze strony (k.30v) wynika, że w spornym okresie odwołujący nie prowadził żadnej działalności rolniczej. H. K. jest jedynie współwłaścicielem wraz M. K. działki o pow.1,0533ha. Na działce tej odwołujący nic nie uprawia. Uprawia ją M. K., która pobiera za nią dopłaty. Z informacji udzielonej przez (...) (k.22) wynika wprawdzie, że M. K. otrzymała dopłatę za tę działkę za 2014r., natomiast za 2013r. – otrzymał ją H. K.. Jednakże ze zgodnych w tym zakresie zeznań M. K. i odwołującego wynika, że de facto dopłatę za 2013r. także wzięła M. K.. Jedynie kwestie formalne spowodowały, że wzięła je na nazwisko byłego męża. Sąd dał wiarę tym zeznaniom. Sąd miał na uwadze fakt, że byli małżonkowie są skonfliktowani. Świadczą o tym choćby dokumenty zawarte w aktach rozwodowych. M. K. nie jest zainteresowana zatem składaniem korzystnych dla odwołującego zeznań. Z jej zeznań wynika ponadto, że podłożem konfliktu między nimi był fakt, że odwołujący podczas trwania małżeństwa uchylał się od pracy w gospodarstwie. Wiarygodne są zatem ich zeznania, że aktualnie odwołujący także nie podejmuje żadnej działalności rolniczej – ani na działce, której jest współwłaścicielem ani na innych nieruchomościach. Byli małżonkowie mieszkają na jednej działce, w wydzielonych częściach domu, zatem M. K. niewątpliwie ma wiedzę, czy H. K. prowadzi jakąś działalność rolniczą.

Zgodnie z **art.28 ust.4** w/w ustawy - zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej ma miejsce jeżeli ani rencista, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego i nie prowadzi działu specjalnego. Interpretacji tego przepisu należy jednak dokonać w oparciu o **art.6 pkt 3** w/w ustawy, który definiuje pojęcie prowadzenia działalności rolniczej jako działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej. Dopiero łączne rozpoznawanie wskazanych przepisów pozwala na prawidłową interpretację pierwszego z nich, uprawniającą zdaniem Sądu organ rentowy zawieszenia wypłaty części należnego świadczenia, o ile odwołujący byłby współwłaścicielem gospodarstwa rolnego, w którym w dalszym ciągu prowadziłby działalność produkcyjną określoną w art.6 pkt 3.

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 06.05.2004r. (II UZP 5/04 OSNP 2004r nr 22, poz. 389), gdzie stwierdził, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 nie ulega zawieszeniu na podstawie art.28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Z kolei w uzasadnieniu Sąd podniósł, iż porównanie ustępów 1 i 4 art.28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może polegać na zestawianiu pojęcia „prowadzenie (kontynuowanie) działalności zarobkowej” z pojęciem „własności lub posiadania gruntu”, gdyż są to pojęcia nieprzystawalne. Zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej, która prowadzi gospodarstwo rolne, które powinno przynosić i z reguły przynosi jej dochód. Posiadacz gospodarstwa rolnego, który utracił możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania, zachowuje prawo do świadczeń w pełnej wysokości. Taki sam pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 08.12.2004r. (III Aua 598/04 Apel Warszawa 2005 nr 4, poz. 16), w którym stwierdził, że zawieszenie wypłaty emerytury rolniczej nie dotyczy osoby jedynie posiadającej gospodarstwo rolne, ale tylko takiej osoby która gospodarstwo rolne prowadzi i gospodarstwo to przynosi jej dochód.

Sąd uznał, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że H. K. w okresie objętym decyzją tj. od dnia 01.01.2013r. do chwili obecnej nie prowadzi żadnej działalności rolniczej. Tym samym brak jest podstaw do zawieszania części uzupełniającej renty rolniczej, albowiem H. K. winien mieć wypłacaną część uzupełniającą renty w 100%. Ponieważ w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres rozstrzygnięcia Sądu jest wyznaczany treścią decyzji – zatem Sąd orzekł, iż odwołujący ma prawo do wypłaty części uzupełniającej w pełnej wysokości od dnia 01.09.2014r., albowiem jest to data wynikająca z zaskarżonej decyzji. W konsekwencji Sąd uznał, że brak jest podstaw do żądania od odwołującego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tytułem części uzupełniającej renty za okres od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.08.2014r., albowiem odwołujący miał w tym okresie prawo do pobierania części uzupełniającej w 100%, bo nie prowadził w tym okresie działalności rolniczej. Oczywiście KRUS wypłacał

odwołującemu w tym okresie część uzupełniającą w 50%, lecz należy podkreślić, że było to spowodowane brakiem inicjatywy odwołującego, aby wykazać przed organem rentowym, że nie prowadzi działalności rolniczej.

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił odwołanie i na mocy **art.477¹⁴§ 2 k.p.c.** zmienił zaskarżoną decyzję.